

1712

NIET ONAFHANGIG VAN DE RECHTBANK
792 G.W. - Wetboek registratierechten

Uitgite

Repertoriumnummer 2018/
Datum van uitspraak 12 APR 2018
Rolnummer A/17/02033
☐ Niet aan te bieden aan de ontvanger

Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
op €	op €	op €

Nederlandstalige Rechtbank van Koophandel Brussel

Kamer van de Voorzitter

Vordering zoals in kort geding

Aangeboden op
Niet te registreren

In de zaak van:

1. P.S.E.-Belgium NV, met maatschappelijke zetel te 2170 Merksem (hierna 'PSE'), Schijnpoortweg 119, en met ondernemingsnummer 429.146.707
2. Bass Productions BVBA, met maatschappelijke zetel te 2460 Tielen, Gierlebaan 65, en met ondernemingsnummer 0887.345.013
3. The Qontinent BVBA, met maatschappelijke zetel te 2000 Antwerpen, Leuvenstraat 3 bus 2, en met ondernemingsnummer 0845.519.603
4. Skyline7 BVBA, met maatschappelijke zetel te 2930 Brasschaat, Klaverheide 141, en met ondernemingsnummer 0897.270.982
5. Rampage United BVBA, met maatschappelijke zetel te 2930 Brasschaat, Klaverheide 141, en met ondernemingsnummer 0534.921.148
6. Gràcia BVBA, met maatschappelijke zetel te 2018 Antwerpen, Desguinlei 222, en met ondernemingsnummer 0817.545.692
7. K en K BVBA, met maatschappelijke zetel te 3510 Kermt, Hommelbergstraat 21, en met ondernemingsnummer 0864.345.224
8. Benelive Events BVBA, met maatschappelijke zetel te 3511 Kuringen, Grote Baan 135 bus 1, en met ondernemingsnummer 0816.629.934
9. Greenhouse Talent BVBA, met maatschappelijke zetel te 9000 Gent, Lange Violettestraat 293, en met ondernemingsnummer 0864.597.622
10. Conrad Consulting NV, met maatschappelijke zetel te 3511 Hasselt, Veldstraat 147, en met ondernemingsnummer 0441.753.539
11. Jazz en Muziek VZW, met maatschappelijke zetel te 9000 Gent, Sint-Jacobsnieuwstraat 50, en met ondernemingsnummer 0458.540.774
12. Groez Rock VZW, met maatschappelijke zetel te 2450 Meerhout, Hovesteenseweg 88, en met ondernemingsnummer 0871.884.302

13. Greso BVBA, met maatschappelijke zetel te 2450 Meerhout, Hovesteenseweg 88, en met ondernemingsnummer 0668.791.244
14. Magique Belgique BVBA, met maatschappelijke zetel te 9000 Gent, Blazoenstraat 34 Bus G, en met ondernemingsnummer 0671.574.352
15. Funky Fun Productions VZW, met maatschappelijke zetel te 2440 Geel, Kollegestraat 96, en met ondernemingsnummer 0423.494.278
16. Break-Away VZW, met maatschappelijke zetel te 3990 Peer, Deusterstraat 11A bus 2, en met ondernemingsnummer 0426.096.848
17. Paulusfeesten VZW, met maatschappelijke zetel te 8400 Oostende, Kerkstraat 36a, en met ondernemingsnummer 0425.934.225
18. Parkpop VZW, met maatschappelijke zetel te 8020 Oostkamp, Kwadeplassstraat 55 bus 202, en met ondernemingsnummer 0649.822.992
19. Loland BVBA, met maatschappelijke zetel te 9080 Lochristi, Dorpsstraat 117, en met ondernemingsnummer 0627.853.383
20. AtuA NV, met maatschappelijke zetel te 2850 Boom, Hoek 76, unit 306, en met ondernemingsnummer 0546.732.877
21. Trefpunt VZW, met maatschappelijke zetel te 9000 Gent, Bij Sint-Jacobs 18, en met ondernemingsnummer 0410.791.535
22. Lokerse Feesten VZW, met maatschappelijke zetel te 9160 Lokeren, Eekstraat 343, en met ondernemingsnummer 0426.492.172
23. Folkfestival Dranouter VZW, met maatschappelijke zetel te 8951 Dranouter, Dikkebusstraat 234, en met ondernemingsnummer 0423.490.518
24. Nasty Mondays BVBA, met maatschappelijke zetel te 9000 Gent, Blazoenstraat 34C, en met ondernemingsnummer 0818.226.177

25. De Vrienden Van Brosella VZW, met maatschappelijke zetel te 1020 Brussel, Chrysantenstraat 28, en met ondernemingsnummer 0430.989.113

26. JS Rock Zottegem VZW, met maatschappelijke zetel te 9620 Zottegem, Heldenlaan 8 bus 1, en met ondernemingsnummer 0472.162.346

27. A.A. Productions SPRL, met maatschappelijke zetel te 4020 Luik 2, Avenue de la Rousselière 21, en met ondernemingsnummer 0420.187.964

Eisende partijen 1 tot 27

Allen vertegenwoordigd door Mr. Nathalie Jonckheere, advocate, met kantoor te 2020 Antwerpen, Tentoonstellingslaan 23

EN:

28. Federatie Muziekfestivals in Vlaanderen vzw (hierna "FMiV"), met zetel te 9051 Gent, Kleine Gentstraat 46b, en met ondernemingsnummer 0862.445.311

Eisende partij 28

Vertegenwoordigd door Mr. Thomas De Meese en Mr. Kristof Roox, advocaten te 1000 Brussel, Joseph Steyensstraat 7

EN:

29. Summerfestival BVBA, met maatschappelijke zetel te 1800 Vilvoorde, Schaarbeeklei 647, en met ondernemingsnummer 0809.990.283

30. Laundry Day BVBA, met maatschappelijke zetel te 1800 Vilvoorde, Schaarbeeklei 647, en met ondernemingsnummer 0873.679.691

31. Fire is Gold BVBA, met maatschappelijke zetel te 1800 Vilvoorde, Schaarbeeklei 647, en met ondernemingsnummer 0672.577.115

32. Barefoot BVBA, met maatschappelijke zetel te 1800 Vilvoorde, Schaarbeeklei 647, en met ondernemingsnummer 0672.588.102
33. Divers VZW, met maatschappelijke zetel te 1800 Vilvoorde, Schaarbeeklei 647, en met ondernemingsnummer 0443.194.384

Vrijwillig tussenkomende eisende partijen 29-33

Allen vertegenwoordigd door Mr. Philip Walravens en Mr. Caroline Lebon, advocaten, met kantoor te 1050 Brussel, Boondaalsesteenweg 6

EN:

BELGISCHE VERENIGING VAN AUTEURS, COMPONISTEN EN UITGEVERS- SOCIETE BELGE DES AUTEURS, COMPOSITEURS ET EDITEURS, SABAM CVBA (hierna genoemd: "Sabam"), met maatschappelijke zetel te 1040 Brussel, Aarlenstraat 75-77, en met ondernemingsnummer 402.989.270

Verwerende partij

Vertegenwoordigd door Mr. Olivier Sasserath en Mr. Jari Vrebos, advocaten, met kantoor te 1150 Brussel, Tervurenlaan 270

1 DE PROCEDURE

1. De vordering werd ingeleid bij dagvaarding die op 29 mei 2017 werd betekend.
2. Op 1 augustus 2017 legden tussenkomende partijen een verzoekschrift in vrijwillige tussenkomst neer.
3. De partijen hebben hun middelen en conclusies voorgedragen in de openbare terechtzitting van 1 maart 2018. De stakingsrechter nam vervolgens de zaak in beraad op 8 maart 2018 waarna de debatten werden gesloten.
4. De bepalingen van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken zijn nageleefd.
5. Het vonnis wordt gewezen na tegenspraak.

2 DE FEITEN

6. De feiten, relevant voor de beoordeling van dit dossier kunnen als volgt worden samengevat.

7. Eisende partijen zijn allemaal actief in de sector van de organisatie van concerten en/of festivals.

8. De Federatie van Muziekfestivals in Vlaanderen ("FMiV") is de koepel en de belangenbehartiger van erkende organisaties in Vlaanderen actief in de sector van de festivals. De federatie heeft geen winstoogmerk en heeft tot doel het vertegenwoordigen van de leden-festivals en het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van alle leden-festivals en het nemen van de nodige initiatieven hiertoe. FMiV coördineert en formuleert standpunten over alle kwesties die haar leden aanbelangen, zoals het cultuurbeleid, het statuut van de kunstenaar, auteursrechten, infrastructuur, fiscaliteit m.b.t. de festivals, sociale zekerheid, arbeidsverhoudingen, veiligheid en vzw wetgeving. Zij informeert haar leden over de impact hiervan op hun werking en treedt hierover ook in contact met de bevoegde overheden. Ze vertegenwoordigt de festivals ook in dossiers die de verschillende festivals aanbelangen en verdedigt hierbij hun gemeenschappelijke belangen.

9. Sabam is een multidisciplinaire beheersvennootschap die zowel muziekcomponisten als letterkundige auteurs en dramaturgen, auteurs van audiovisuele werken en auteurs van grafische, plastische en fotografische werken vertegenwoordigt. Ze is belast met het beheer en de inning van de vergoedingen van de auteursrechten.

Het muziekrepertoire van Sabam is het belangrijkste onderdeel van de rechten die Sabam beheert. Sabam verstrekt licenties die aan gebruikers de toelating geven om het werk van haar leden te gebruiken tegen betaling van een door Sabam vastgelegd tarief.

Sabam is een verplichte partner voor alle Belgische festivalorganisatoren.

3 DE VORDERINGEN VAN PARTIJEN

3.1 Eisende partijen 1-27 verzoeken de stakingsrechter:

"Om deze redenen en alle andere op tijd en stond te doen gelden in de loop van het geding en alhier uitdrukkelijk voorbehouden;

De vordering van eisende partijen ontvankelijk en gegrond te verklaren; en dienvolgens:

Vast te stellen dat door haar tarieven voor concerten en festivals te bepalen als een aandeel in de omzet van de organisator, terwijl dit geen enkel verband houdt met de door haar geleverde economische prestatie, Sabam een inbreuk pleegt op de artikelen IV.2, 102 VwEU, XI. 248, XI.272 WER en VI.104 WER;

Vast te stellen dat door haar tarieven voor concerten en festivals te doen stijgen zonder dat daar enige wijziging van haar economische prestatie mee gepaard gaat, Sabam een inbreuk pleegt op de artikelen IV.2, 102 VwEU, XI. 248, XI.272 WER en VI.104 WER;

Vast te stellen dat door te weigeren andere kosten dan reservatiekosten, BTW, gemeentebelastingen, openbaar vervoer kosten af te trekken van de berekeningsbasis van haar vergoedingen, Sabam een inbreuk pleegt op de artikelen IV.2, 102 VwEU, XI. 248, XI.272 WER en VI.104 WER;

Vast te stellen dat door de intensiteit van het gebruik van haar repertoire te bepalen op basis van een 1/3-2/3 regel terwijl het mogelijk is om het precieze gebruik nauwkeurig te bepalen Sabam een inbreuk pleegt op de artikelen IV.2, 102 VwEU, XI. 248, XI.272 WER en VI.104 WER;

Vast te stellen dat door de inning van vergoedingen wanneer de auteur zelf zijn eigen werk vertolkt Sabam een inbreuk pleegt op de artikelen IV.2, 102 VwEU, XI. 248, XI.272 WER en VI.104 WER;

Sabam te bevelen de hierboven opgesomde inbreuken onmiddellijk te staken onder verbeurte van een dwangsom van 50.000,00 EUR per individuele inbreuk die wordt vastgesteld vanaf de betekening van het tussen te komen vonnis;

Sabam cvba te horen veroordelen tot de kosten van het geding, inbegrepen het basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding, begroot op 1.440,00 EUR, alsook de kosten van dagvaarding."

3.2 Eisende partij 28 verzoekt de stakingsrechter:

"De vordering van FMIV ontvankelijk en gegrond te verklaren;

Vast te stellen dat Sabam zich schuldig maakt aan oneerlijke marktpraktijken en hierdoor een inbreuk maakt op artikel VI.104 WER onder meer door (i) de tarieven voor festivals te verhogen tot een excessief niveau, (ii) te weigeren andere kosten dan reservatiekosten, BTW, gemeentebelastingen, openbaar vervoer kosten af te trekken van de berekeningsbasis van de vergoedingen, (iii) onvoldoende rekening te houden met het aantal werken uit het repertoire van Sabam dat wordt uitgevoerd, (iv) excessieve minimumtarieven toe te passen en (v) onbillijke voorwaarden op te leggen.

De onmiddellijke staking te bevelen van deze inbreuken onder verbeurte van een dwangsom van 50.000 EUR per individuele inbreuk die wordt vastgesteld vanaf de betekening van het tussen te komen vonnis;

Sabam te veroordelen tot de kosten van het geding, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding (1.440 EUR)."

3.3 Eisende partijen 29-33 verzoeken de stakingsrechter

- *"In hoofdde,*
  - *de vorderingen van [tussenkomen de partijen] ontvankelijk en gegrond te verklaren;*
  - *desgevallend na hieromtrent aan de Belgische Mededingingsautoriteit in toepassing van artikel IV.77 WER om een schriftelijk standpunt te hebben gevraagd, voor recht te zeggen dat SABAM de artikelen IV.2 WER, 102 VwEU, XI. 248, XI.272 WER en VI.104 WER schendt o.a.:*
    - *door toepassing van excessieve tarieven enerzijds in vergelijk met andere auteursrechtenverenigingen in het buitenland en anderzijds door de concert- en festivaltarieven te doen stijgen zonder dat daar enige wijziging van SABAM haar economische prestatie mee gepaard gaat;*

- *door geen eenduidige prijsbepaling te hanteren voor de terbeschikkingstelling van haar repertoire aan festivalorganisatoren, maar te voorzien in verschillende, door SABAM vrij te kiezen, prijsbepalingen die daarenboven zelf onduidelijk en arbitrair zijn;*
- *door festivalorganisatoren niet toe te laten om niet-muziekgerelateerde kosten en investeringen af te trekken van de gegenereerde bruto ontvangsten en artistiek budget;*
- *door toepassing van de 1/3^e, 2/3^e en meer dan 2/3^e regel, terwijl het mogelijk is om accuraat te meten hoeveel muziek uit het repertoire van SABAM gespeeld wordt;*
- *door het innen van auteursrechten ingeval artiesten eigen werk spelen;*
- *door onbillijke voorwaarden op te leggen;*
- *door discriminatoir te handelen door enerzijds tarief 105 toe te passen op de eerste editie van een festival en anderzijds arbitrair voordelen toe te kennen aan bepaalde gebruikers zonder enige transparantie; en tevens*
- *de onmiddellijke staking van SABAM van de hierboven opgesomde mededingingsrechtelijke inbreuken te bevelen onder verbeurte van een dwangsom van 50.000,- EUR per individuele inbreuk die wordt vastgesteld vanaf de betekening van de tussen te komen beslissing;*
- *In elk geval,*
  - *SABAM te veroordelen tot betaling van de kosten van het geding, met inbegrip van de basis rechtsplegingsvergoeding ten belope van 1.440,- EUR; en*
  - *de tussen te komen beslissing uitvoerbaar bij voorraad te verklaren, niettegenstaande elk rechtsmiddel en met uitsluiting van de mogelijkheid tot kantonnement."*

3.4 Verwerende partij verzoekt de stakingsrechter:

“Onder voorbehoud van vermeerdering of vermindering in de loop van het geding:

In hoofdorde:

- *De vorderingen in hoofde van alle eiseressen ongegrond te verklaren;*

In subsidiaire orde:

- *De dwangsom gekoppeld aan een eventueel stakingsbevel te herleiden tot maximaal 10.000 EUR per afrekening waar een of meerdere inbreuken vastgesteld zouden kunnen worden;*
- *In geval van een eventueel stakingsbevel aan SABAM een verwerkings- en implementatietijd toe te kennen van minimaal 2 maanden vanaf betekening van het tussen te komen vonnis, zodat de dwangsom ook pas vanaf dan kan verbeuren;*

In ieder geval:

- *Eiseressen te veroordelen tot de kosten van geding, hierin begrepen de rechtsplegingsvergoeding, thans begroot op 2.880 EUR (het dubbel van het basisbedrag voor niet in geld waardeerbare vorderingen).”*

4 DE ONTVANKELIJKHEID

10. Partijen werpen geen specifieke gronden van niet ontvankelijkheid van de vordering op. De voorzitter ziet evenmin redenen om ambtshalve te besluiten tot de niet-ontvankelijkheid van de vordering. Deze is ontvankelijk.

5 DE GRONDEN VAN DE BESLISSING

11. Eisende partijen voeren een misbruik van machtpositie in strijd met het Belgische en Europees mededingingsrecht aan.

12. Sabam is een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid en is dus een onderneming in de zin van het Belgische en Europese mededingingsrecht¹. Sabam is derhalve onderworpen aan de mededingingsregels.

---

¹ Zie Brussel, 3 november 2005, NjW. 2006, afl. 140, 322.

13. Sabam beschikt ook over een feitelijk monopolie op de Belgische markt voor de inning en verdeling van rechten waarop auteurs van muzikale werken recht hebben bij de reproductie en mededeling van hun werken. Het Brussels hof van beroep² bevestigde reeds eerder dat Sabam een machtspositie bezit op de markt van de bescherming van de auteursrechten op muzikale werken. Sabam is immers de enige die de collectieve toestemming kan verlenen aan festivalorganisatoren (maar ook organisatoren van andere evenementen, gebruikers van muzikale werken op het internet, tv of radio, etc.) om deze muzikale werken 'mee te delen' aan de festivalgangers. Sabam is bijgevolg een verplichte partner voor alle organisatoren die in België muziekevenementen wensen te organiseren.

14. Sabam ontkent dit niet:

*"Sabam betwist niet dat het een onderneming is, die onderworpen is aan het mededingingsrecht. Sabam betwist zelfs niet dat het een machtspositie bekleedt op het gebied van het gebruik van muziekwerken."*³

15. Er rust op ondernemingen met een machtspositie een bijzondere verplichting om geen misbruik te maken van deze positie (artikel IV.2 WER). Bij misbruiken die de handel tussen lidstaten ongunstig kunnen beïnvloeden moet bovendien ook artikel 102 VwEU worden toegepast. Dit is in casu het geval. De tarieven van Sabam zijn immers ook van toepassing op de reproductie en mededeling van werken van auteurs die in andere lidstaten van de Europese Unie zijn gevestigd.

Artikel IV.2 WER luidt als volgt:

"Het is verboden, zonder dat hiertoe een voorafgaande beslissing nodig is, dat één of meer ondernemingen misbruik maken van een machtspositie op de betrokken Belgische markt of op een wezenlijk deel daarvan.

Dit misbruik kan met name bestaan in:

1° het rechtstreeks of zijdelings opleggen van onbillijke aan- of verkoopprijzen of van andere onbillijke contractuele voorwaarden;

2° het beperken van de productie, de afzet of de technische ontwikkeling ten nadele van de verbruikers;

3° het toepassen ten opzichte van handelspartners van ongelijke voorwaarden bij gelijkwaardige prestaties, hun daarmee nadeel berokkenend bij de mededinging;

---

² Zie o.a. Brussel, 3 november 2005, NjW 2006, afl. 140, 322 en Brussel 4 maart 2009, I.R.D.I. 2009, 199 en Brussel 10 september 2009, Jaarboek Marktpraktijken en Mededinging, 2009, 1077. Ook op Europees vlak is dit vaste rechtspraak: zie OSA, C-351/12, para. 80.

³ Conclusie Sabam d.d. 15 oktober 2017, para. 30.

4° het feit dat het sluiten van overeenkomsten afhankelijk wordt gesteld van het aanvaarden door de handelspartners van bijkomende prestaties, welke naar hun aard of volgens het handelsgebruik geen verband houden met het onderwerp van deze overeenkomsten."

16. Met ingang van 1 januari 2017 is het basistarief dat de festivalorganisatoren moeten betalen aan Sabam voor de auteursrechten toegenomen. De nieuwe regeling verhoogt de percentages die per schijf moeten worden betaald, met uitzondering van het percentage van de eerste schijf. Het gecumuleerde effect van deze tariefverhoging varieert van 17% voor festivals in de middelste schijven tot meer dan 37% voor festivals in de hogere schijven. Sabam haalt noch in haar conclusie, noch in haar pleidooi ter zitting enige objectieve of economische rechtvaardigingsgrond aan voor dergelijke aanzienlijke verhogingen.

17. Het is gevestigde rechtspraak van het Hof van Justitie dat er sprake is van misbruik van machtspositie wanneer een onbillijke of excessieve prijs wordt toegepast, die niet in redelijke verhouding staat tot de economische waarde van de geleverde prestatie.⁴ Ook ten aanzien van beheersorganisaties zoals Sabam worden deze algemene principes zonder meer toegepast, zo bevestigde het Hof van Justitie recent nog⁵ de gevestigde principes van haar *Basset*⁶ en *STIM*-arresten:

"27 Tegen deze achtergrond moet dus worden onderzocht of de bezitter van de machtspositie de mogelijkheden daarvan heeft benut om handelsvoordelen te verwerven die hij in een situatie van normale en voldoende effectieve mededinging niet zou hebben gehad (arrest United Brands en United Brands Continentaal/Commissie, reeds aangehaald, punt 249).

28 Volgens de rechtspraak van het Hof kan een dergelijk misbruik bestaan in de toepassing van een te hoge prijs die niet in een redelijke verhouding staat tot de economische waarde van de geleverde prestatie (zie arrest van 13 november 1975, General Motors Continental/Commissie, 26/75, Jurispr. blz. 1367, punt 12, en arrest United Brands en United Brands Continentaal/Commissie, reeds aangehaald, punt 250).

⁴ HvJEU 14 februari 1978, C-27/76, *United Brands t. Commissie* ; HvJEU 13 november 1975, C-26/75, *General Motors Continental t. Commissie*.

⁵ HvJEU 14 september 2017, C-177/16, *Autortiesību un komunikāšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība t. Konkurences padome*.

⁶ HvJEU 9 april 1987, C-402/85, *Basset t. Sacem*.

⁷ HvJEU 11 december 2008, C-52/07, *STIM*.

29 *In het hoofdgeding moet dus worden nagegaan of de door STIM gevraagde royalty's in een redelijke verhouding staan tot de economische waarde van de door deze organisatie geleverde prestatie, die erin bestaat het door haar beheerde repertoire van auteursrechtelijk beschermde muziekwerken ter beschikking te stellen aan televisiezoekers die contractuele licenties met haar zijn overeengekomen.*

30 *Voor zover deze royalty's de auteurs van auteursrechtelijk beschermde muziekwerken beogen te vergoeden voor de uitzending van deze werken op televisie, moet rekening worden gehouden met de bijzondere aard van dit recht.*

31 *In dit verband verdient het aanbeveling om te zoeken naar een passend evenwicht tussen het belang van de auteurs van auteursrechtelijk beschermde muziekwerken om een vergoeding te ontvangen voor de uitzending van die werken op televisie, en het belang van de televisiezoekers om die werken onder redelijke voorwaarden te kunnen uitzenden.*" (de stakingsrechter onderlijnt)

Concreet betekent dit dat de auteursrechten in redelijke verhouding moeten staan tot de economische waarde van de door deze organisatie geleverde prestatie. Deze prestatie bestaat erin het door haar beheerde repertoire van auteursrechtelijk beschermde muziekwerken ter beschikking te stellen aan gebruikers die contractuele licenties met haar zijn overeengekomen.⁸

Daarnaast worden ook (andere) prijzen of tarieven die (eerder) door de dominante onderneming werden aangerekend, door het Hof van Justitie als vergelijkingspunt aanvaard. Zo oordeelde het Hof van Justitie al in 1986 dat geen excessieve prijsverhoging kon worden aanvaard die louter is ingegeven door de financiële draagkracht van de contractspartij en niet in verhouding staat met de werkelijke kosten of de waarde van de geleverde prestatie.⁹

⁸ HvJEU 11 december 2008, C-52/07, *STIM*, randnr. 28-29.

⁹ HvJEU 11 november 1986, C-226/84, *British Leyland t. Commissie*, §§25-34: "An undertaking abuses its dominant position where it has an administrative monopoly and charges for its services fees which are disproportionate to the economic value of the service provided (...)." (vrije vertaling: "Een onderneming maakt misbruik van haar machtspositie wanneer zij een administratief monopolie heeft en disproporzionele bedragen aanrekent die niet in verhouding staan tot economische waarde van de geleverde dienst (...).")

Ook het hof van beroep van Brussel heeft in haar arrest van 4 maart 2009¹⁰ bevestigd dat een beheersorganisatie haar dominante positie op de markt misbruikt wanneer ze voordelen tracht te verkrijgen die ze niet zou kunnen hebben verkregen indien ze geconfronteerd zou zijn met concurrentie bij het beheer van de auteursrechten. Ze stelt dat het eenzijdig bepalen van tarieven dan wel geen misbruik van machtspositie uitmaakt, maar dat de manier waarop het tarief wordt vastgelegd misbruik kan uitmaken. Het hof bevestigt bovendien dat het gebrek aan transparantie over de berekeningswijze, en meer in het bijzonder de verhoging van de tarieven, problematisch is, aangezien op deze wijze niet kan worden nagegaan of de tarieven overeenstemmen met de economische waarde van de geleverde prestatie.

18. Sabam verhoogde het basistarief voor de festivals vanaf 1 januari 2017. Het effect van deze verhoging kan voor de grotere festivals neerkomen op een stijging van de auteursrechtelijke kost in de orde van grootte tot 37%. De volgende tabel geeft de tariefwijziging weer:

Van	Tot	Oude rechten	Nieuwe rechten	Verhoging
€0,01	€50 000	6,00%	6,00%	-
€50 000,01	€100 000	5,50%	5,75%	0,25%
€100 000,01	€200 000	5,00%	5,50%	0,50%
€200 000,01	€400 000	4,50%	5,25%	0,75%
€400 000,01	€800 000	4,00%	5,00%	1,00%
€800 000,01	€1 600 000	3,50%	4,75%	1,25%
€1 600 000,01	€3 200 000	3,00%	4,25%	1,25%
€3 200 000,01	€5 000 000	2,50%	3,75%	1,25%
>€5 000 000,01		2,50%	3,25%	0,75%

¹⁰ Brussel 4 maart 2009, I.R.D.I. 2009, 199.

19. Het staat echter vast dat de inhoud en kost voor deze prestatie in weze niet is veranderd. Sabam geeft toe dat de enige en "voornaamste reden" voor de tariefverhoging is gelegen in de vergelijking van de tarieven met de buurlanden.

De hoeveelheid auteursrechtelijk beschermde muziekwerken die daadwerkelijk worden uitgevoerd tijdens muziekfestivals, of de relatieve waarde ervan in de ticketprijs zijn niet gestegen, laat staan dat deze een stijging tot 37% van de vergoeding zouden rechtvaardigen.

Daar staat tegenover dat de kosten voor de veiligheid en technische infrastructuur voor de festivalorganisatoren aanzienlijk zijn gestegen. Het spreekt voor zich dat deze kosten geen uitstaans hebben met de hoeveelheid of de waarde van de uitgevoerde auteursrechtelijk beschermde werken.

Desalniettemin, en aangezien de royalties van Sabam worden berekend op basis van de bruto omzet van de festivalorganisatoren, geniet Sabam zelfs zonder tariefverhoging van deze bijkomende investeringen en hogere kosten. De berekeningsbasis en zo ook het aandeel van Sabam gaan immers automatisch mee omhoog als gevolg van een verhoogde ticketprijs, zelfs indien deze het louter gevolg is van een indexstijging of verhoogde kosten. Het aandeel of de waarde van het repertoire van Sabam staat hier volledig los van.

Er is dan ook geen enkele objectieve economische rechtvaardiging voor deze verhoging die alleen al daarom als excessief moeten worden aanzien.

20. Als rechtvaardiging voor de verhoging, voert Sabam aan dat zij haar tarieven verhoogt "naar aanleiding van een vergelijkende studie die SABAM heeft uitgevoerd t.a.v. de Belgische buurlanden", om deze "meer in overeenstemming te brengen met de praktijk in het buitenland" (conclusie van 15 oktober 2017 van Sabam, randnr. 12). Echter, het feit dat buitenlandse tarieven eventueel een benchmark of vergelijkingspunt kunnen uitmaken,¹¹ betekent nog niet dat ook de omgekeerde redenering kan worden aanvaard. Hogere tarieven in het buitenland kunnen niet rechtvaardigen dat de Belgische tarieven van Sabam excessief en zonder enige economische rechtvaardiging worden verhoogd. Een en ander zou aanleiding kunnen geven tot een vicieuze cirkel van tariefverhogingen.

21. Sabam kan ook geen argument putten uit haar bewering dat er voor 75% van alle festivals in België geen toename zou zijn van de te betalen auteursrechten. Dit

---

¹¹ HvJEU 14 september 2017, C-177/16, Autortiesību un komunikāšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība t. Konkurences padome, § 38.

beklemtoont het misbruik van machtspositie aangezien gelijkwaardige prestaties ongelijk worden behandeld.¹² Daarbij gaat het in tegen de gevestigde Europese rechtspraak om significant verschillende tarieven aan te rekenen aan kleinere en grotere festivals louter en alleen omdat grotere festivals grotere financiële middelen zouden hebben.¹³

22. De verhoging van het tarief door Sabam is bijgevolg niet ingegeven door een stijging van de economische waarde van haar prestaties, maar is willekeurig, en leidt bijgevolg tot excessieve bedragen. Verder is er ook sprake van discriminatie door Sabam.

23. Het Hof van Justitie heeft reeds verschillende malen bevestigd dat er sprake is van misbruik van machtspositie wanneer een tarief wordt opgelegd dat niet in verhouding staat tot de economische waarde van de geleverde prestatie.

Het Hof van Justitie heeft ook bevestigd dat een beheersvennootschap erover moet waken dat de wijze van berekening van de royalties zo nauw mogelijk aansluit bij de economische realiteit *"zonder evenwel de kosten van het beheer van de overeenkomsten en van het toezicht op het gebruik van de beschermde muziekwerken te verhogen."*¹⁴

24. Het tarief dat festivalorganisatoren moeten betalen wordt berekend aan de hand van een percentage van de bruto- ontvangsten (tenzij het artistiek budget hoger ligt). Dit betekent in concreto dat het tarief voor de auteursrechten wordt bepaald op basis van de prijs van de festivaltickets.

De bijzondere voorwaarden bij tarief 211 bepalen dat het volgende wordt verstaan onder bruto- ontvangsten:

"Onder 'bruto ontvangsten' wordt verstaan de ontvangsten uit ticketverkoop en sponsoring. Tickets in ruil voor sponsoring worden opgenomen aan de waarde van een overeenstemmend betaalticket of aan de gemiddelde toegangsprijs indien de waarde niet kan bepaald worden.

¹² HvJEU 11 december 2008, C-52/07, *STIM*, §§42-46 ; zie ook Conclusie Advocaat-Generaal Trstenjak C-52/07, *STIM*, §§106-115.

¹³ HvJEU 11 november 1986, C-226/84, *British Leyland v. Commissie*, §§28-29: "(...) the difference which existed at one time according to whether the certificate was requested by a dealer, who was charged ukl 150, or by a private individual, who was charged only ukl 100, was not based on the cost but on the consideration that the trader who was carrying out a transaction for gain could be required to pay a higher fee." (vrije vertaling: "(...) het verschil dat toen bestond afhankelijk van de aanvraag van het certificaat door een dealer, die ukl 150 werd aangerekend, of door een privépersoon, die slechts ukl 100 werd aangerekend, was niet gebaseerd op kost maar op de overweging dat de handelaar die de transactie uitvoerde een hoger bedrag kon betalen.")

¹⁴ HvJ, zaak C-52/07 van 11 december 2008, *Kanal 5 en TV 4 t. STIM*, para. 41.

Op voorwaarde dat deze kosten op eenduidige wijze door de organisator aangetoond worden, mogen de reservatiekosten, de btw, de eventueel verschuldigde gemeentebelastingen en de kosten voor openbaar vervoer van de ontvangsten uit de ticketverkoop worden afgetrokken.¹⁵

Sabam aanvaardt bijgevolg slechts de aftrek van een beperkt aantal kosten van deze bruto-ontvangsten, met name (i) de reservatiekosten, (ii) de BTW, (iii) de eventuele gemeentebelastingen en (iv) de kosten van openbaar vervoer. Tal van andere kosten die niet het minste verband vertonen met de exploitatie van auteursrechtelijk beschermde werken kunnen daarentegen niet van de berekeningsbasis worden afgetrokken.

25. Deze berekening van het basistarief, op basis van de bruto- ontvangsten van de festivaloperatoren, en dus op basis van de ticketverkoop, staat echter niet in verhouding tot de prestaties die Sabam levert. De toenemende omzetten uit de ticketverkoop zijn immers enerzijds te verklaren door de meerwaarde die wordt geboden door de organisatoren, en anderzijds de hogere kosten die de organisatoren dragen, en die worden doorgerekend aan de bezoekers.

De prijs van een ticket houdt in de eerste plaats veel meer in dan louter het muzikale aspect van de festivals. De hogere ticketprijzen zijn in belangrijke mate te verklaren door tal van andere aspecten zoals bijvoorbeeld decoratie, randanimatie en catering. Veel festivals bieden inderdaad een totaalbelevingspakket aan, waarvan muziek slechts een onderdeel uitmaakt¹⁶.

Dit werd onder meer als volgt verwoord:

"Een merkwaardige, bijna paradoxale tendens onder de populaire muziekfestivals is dat de nadruk juist steeds minder op de muziek komt te liggen. (...) Het voorbeeld bij uitstek is natuurlijk Tomorrowland, dat bezoekers een soort van sprookjeservaring verkoopt, waarbij de muziek de facto gedegradeerd wordt tot niet veel meer dan een bijproduct met als enige doel: de ervaring "compleet" te maken" (Stuk 1 dossier FMiV)

¹⁵ Bijzondere voorwaarden, para. 1 (Stuk 4 dossier FMiV)

¹⁶ Ons Erfdeel, *Iedereen handen in de lucht? Muziekfestivals in de Lage Landen*, 7 juni 2014; 99Festivals, *Zijn onze Belgische festivals wel te duur?*, 2 december 2015 (dossier FMiV); CNBC, *At Tomorrowland music festival, luxury can be a main event*, 2 augustus 2017 (Stuk 31 dossier FMiV); Marketing Mag, *The rise and fall of festival marketing*, 28 augustus 2017 (Stuk 33 dossier FMiV).

Ook de stijgende kosten voor de beveiliging van de festivals (veiligheidspersoneel, metaaldetectoren, enz.) vertalen zich noodzakelijkerwijze in een stijging van de prijs van een festivalticket¹⁷. Dit werd onder meer als volgt verwoord:

"De laatste jaren wordt er dus flink geïnvesteerd in veiligheid. Met de Mojo Barriers worden veiligheidsgangen gebouwd uit een stevige constructie die het veiligheidspersoneel en de hulporganisaties toelaat om in het publiek eventuele evacuatie of interventies uit te voeren. Elk jaar moet er meer en meer werk gestoken worden in evacuatie en nooduitgangen. Camerabewaking en politie tijdens het festival is dan ook weer een gigantische kost. Festivalterreinen worden nu ook heel het jaar door permanent onderhouden en gekeurd door brandweerkorpsen. Om de zoveel maanden worden er zelfs boomdokters ingeschakeld zodat zieke bomen er dan, altijd met de nodige vergunning, onverbiddelijk uitgaan. Het thema gehoorschade is de laatste jaren ook niet meer weg te denken. En met de recente aanslagen in het achterhoofd, heeft veiligheid natuurlijk geen prijs" (Stuk 2 dossier FMIv).

Indien deze stijgende kosten niet van de berekeningsbasis worden afgetrokken, betekent dit dat Sabam in wezen ook auteursrechten aanrekent op veiligheidspersoneel en metaaldetectoren.

26. De argumentatie van Sabam dat "[w]anneer de organisator ervoor kiest om bijkomende diensten aan de toeschouwers aan te bieden en hierdoor meer inkomsten voor zichzelf kan genereren (omdat hij hierdoor meer mensen kan aantrekken), het niet meer dan normaal [is] dat ook hiermee rekening wordt gehouden voor de berekening van de auteursrechter" faalt. De vergoeding die Sabam int, kan immers uitsluitend betrekking hebben op de uitvoering van auteursrechtelijk beschermde werken. Er is geen rechtvaardiging voor het innen van vergoedingen op bijkomende diensten die niet de uitvoering van auteursrechtelijk beschermde werken betreffen. Daarenboven betalen de organisatoren reeds een vergoeding voor eventuele bijkomende toeschouwers die door deze bijkomende diensten werden aangetrokken, aangezien de auteursrechtelijke vergoeding o.m. wordt bepaald op basis van de inkomsten uit de ticketverkoop.

---

¹⁷ De Morgen, *Extra veiligheidsmaatregelen op TW Classic, Rock Werchter en Werchter Boutique*, 21 juni 2017 (Stuk 29 dossier FMIv); RTBF, *Spa: les patrons de Francofolies dénoncent le coût de la sécurité et le cachet des artistes*, 24 juli 2017 (Stuk 30 dossier FMIv); RTBF, *Werchter sous haute sécurité*, 30 juni 2016 (Stuk 24 dossier FMIv); 99Festivals, *Zijn onze Belgische festivals wel te duur?*, 2 december 2014 (Stuk 2 dossier FMIv).

27. De verwerping van aftrekposten die kennelijk geen verband houden met prestaties van Sabam, is bijgevolg een misbruik van haar machtspositie, aangezien deze kosten geen deel uitmaken van de prestaties die ze voor haar leden levert.

28. De huidige regeling van het tarief kwantificeert het gebruik van de werken uit het repertoire van Sabam op een incorrecte wijze en houdt geen rekening met de bestaande technologische hulpmiddelen die op een meer nauwkeurige wijze de gebruikte werken kunnen kwantificeren.

Bij tarifiering op basis van het basistarief, zal een aanpassing worden gedaan naargelang de hoeveelheid werken die tot het repertoire van Sabam behoren. Deze aanpassing bestaat erin dat Sabam 1/3de van het basistarief aanrekent indien minder dan 1/3de van het repertoire van Sabam wordt vertegenwoordigd, 2/3de bij minder dan 2/3de en 100% als 2/3de of meer van haar repertoire wordt vertegenwoordigd. Deze regeling geldt niet voor festivals waarop het minimumtarief van toepassing is.

29. Overeenkomstig de vaste rechtspraak van het Europees Hof van Justitie moet echter worden nagegaan of er geen alternatieve berekeningsmethode bestaat die de verhouding tussen de vergoeding en de economische waarde van de prestatie beter of nauwkeuriger weergeeft:

"33 Inzake de onrechtmatigheid van vergelijkbare royalty's, waarvan het bedrag eveneens overeenkwam met een percentage van de omzet van een discotheek, heeft het Hof geoordeeld dat de heffing van royalty's voor het gehele repertoire slechts met het verbod van artikel 82 EG in strijd kon worden geacht indien hetzelfde rechtmatige doel, te weten de bescherming van de belangen van de auteurs, componisten en muziekuitgevers, ook via andere methodes kon worden bereikt, zonder evenwel de kosten van het beheer van de overeenkomsten en van het toezicht op het gebruik van de beschermde muziekwerken te verhogen (zie arrest van 13 juli 1989, Tournier, 395/87, Jurispr. blz. 2521, punt 45).

(...)

40 Het kan echter niet worden uitgesloten dat de toepassing van een dergelijk vergoedingsmodel onder bepaalde omstandigheden misbruik kan opleveren, met name indien er een andere methode bestaat waarmee het gebruik van deze werken en het kijkcijfer nauwkeuriger kunnen worden geïdentificeerd en gekwantificeerd, en met deze methode hetzelfde rechtmatige doel, te weten de bescherming van de belangen van de

*auteurs, componisten en muziekuitgevers, kan worden bereikt, zonder evenwel de kosten van het beheer van de overeenkomsten en van het toezicht op het gebruik van de auteursrechtelijk beschermde muziekwerken onevenredig te verhogen.*¹⁸

Indien wordt vastgesteld dat dergelijke alternatieve berekeningsmethode effectief bestaat, moeten de voor- en nadelen van beide berekeningsmethoden tegen elkaar worden afgewogen. Indien hetzelfde rechtmatige oogmerk, d.i. de bescherming van de belangen van de auteurs, ook via andere methoden kan worden bereikt, zonder evenwel de kosten van het beheer van de overeenkomsten en van het toezicht op het gebruik van de beschermde muziekwerken te verhogen, moet voor deze alternatieve berekeningsmethode worden gekozen.¹⁹

30. Door met deze '1/3de, 2/3de of meer dan 2/3de' regeling te werken, zal het tarief dat Sabam aanreket niet in verhouding staan tot het aantal werken uit haar repertoire dat op de festivals wordt uitgevoerd. Immers, van zodra 1% van deze werken worden uitgevoerd, zal 33% van het basistarief moeten worden betaald, en ook tussen 68% en 100% ligt bijvoorbeeld een fundamenteel verschil. Op basis van deze regel ontvangt Sabam onrechtmatige inkomsten, die tot 32% hoger kunnen liggen dan waar ze recht op heeft.

Bovendien moet ook voor deze berekeningsmethode een (nagenoeg) exacte identificering en kwantificering van de gebruikte werken plaatsvinden. Om de schijf van 1/3^e, 2/3^e of meer dan 2/3^e te bepalen, moet immers eveneens het exacte aandeel van de gebruikte werken van het repertoire van Sabam worden berekend. Met andere woorden, om te weten of de festivalorganisator 68% dan wel 100% zal moeten betalen, moet Sabam eveneens exact vaststellen of er slechts 63%, 65%, 69% of 71% van de totale werken tot het repertoire van Sabam behoren.

Het veroorzaakt dan ook geen enkele bijkomende kost voor Sabam om de vergoeding te berekenen op het exacte percentage gebruikte werken, of minstens, om meer dan slechts 3 schijven te hanteren.

Ten overvloede werd ter zitting uiteengezet dat er momenteel verscheidene methoden voorhanden zijn, zonder dat ze een grote kost uitmaken voor Sabam, die correct kunnen identificeren en kwantificeren hoeveel werken uit haar repertoire worden uitgevoerd op een festival. Zo kan bijvoorbeeld worden gewerkt

---

¹⁸ HvJEU 11 december 2008, C-52/07, *STIM*, §§33, 40.

¹⁹ HvJEU 11 december 2008, C-52/07, *STIM*, §§29-41 ; zie ook Conclusie Advocaat-Generaal Trstenjak C-52/07.

met een DJ-monitoring systeem, met technologie zoals Shazam of aan de hand van de overgemaakte playlists (en met steekproefsgewijze controles). Door geen gebruik te maken van deze methodes, maar een regeling op te leggen die leidt tot excessieve tarieven die niet in verhouding staan tot het aantal werken uit het Sabam repertoire, maakt Sabam misbruik van haar machtspositie.

Ter zitting verzocht de stakingsrechter Sabam om toe te lichten hoe de auteurs van de werken worden uitbetaald, ervan uitgaande dat ook daar een performant systeem nodig is om iedere auteur te betalen waarop hij recht heeft. Sabam bleef hierop evenwel het antwoord schuldig. Dit is op zijn minst heel eigenaardig.

31. Sabam past voormelde tariefregeling niet toe op festivals waarbij het minimumtarief wordt gehanteerd. Enkel indien geen werken die tot haar repertoire behoren worden uitgevoerd, zijn geen rechten verschuldigd. Zodra één werk uit het repertoire wordt uitgevoerd, zal het volledige minimumtarief worden toegepast. De tarieven die deze festivals betalen zijn dus mogelijk excessiever.

32. Sabam geeft geen verklaring voor deze verschillende behandeling van festivals die het basistarief worden aangerekend en zij die het minimumtarief moeten betalen.

33. Festivalorganisatoren worden tevens geconfronteerd met artiesten die rechtstreeks wensen te worden vergoed voor alle auteursrechten m.b.t. zijn/haar eigen werken. De huidige tariefregeling van Sabam voorziet geen mogelijkheid om hier rekening mee te houden. Hierdoor wordt de proportionele verhouding met de werkelijke prestatie van Sabam genegeerd.

34. De tariefregeling voorziet een minimumtarief, dat wordt berekend op basis van de gesonoriseerde oppervlakte (m^2) of het aantal beschikbare zitplaatsen, en de inkomprijs. Dit tarief moet worden betaald door de festivalorganisatoren indien het tarief dat wordt bekomen op basis van het basistarief lager ligt dan dit minimumbedrag (zie Stuk 4 dossier FMiV).

35. Het is onduidelijk hoe Sabam tot deze minimumbedragen, en met name de verschillende forfaitaire bedragen die ze vastlegde op basis van de zitplaatsen of sonorisches oppervlakte, en de inkomprijs, komt. Sabam verantwoordt deze bedragen niet. De link tussen deze bedragen en de economische waarde van de geleverde prestatie is bijgevolg onduidelijk.

36. Sabam verantwoordt verder niet waarom een dergelijke alternatieve berekeningswijze noodzakelijk is. Er lijkt eerder sprake van een soort willekeur, waarbij Sabam het hoogste tarief toepast.

37. Daarenboven blijkt dat deze heffingswijze in de praktijk tot excessieve bedragen leidt. Het Daydream Festival ontving van Sabam onderstaande afrekening voor 2013, 2014 en 2015 :

2013	Auteursrechten
Berekening op basis van ontvangsten (excl. BTW)	€ 18.335,76
Forfaitair minimum (excl.BTW)	€ 33.322,24
Onderstaande parameters werden in acht genomen :	
16000 beschikbare zitplaatsen	
gemiddelde inkom € 27,50 (2 dagen)	

2014	Auteursrechten
Berekening op basis van ontvangsten (excl. BTW)	€ 23.091,41
Forfaitair minimum (excl.BTW)	€ 34.636,91
Onderstaande parameters werden in acht genomen :	
17000 beschikbare zitplaatsen	
gemiddelde inkom € 20,38 (1ste dag)	
gemiddelde inkom € 26,88 (2de dag)	

2015	auteursrechten
berekening op basis van ontvangsten (excl. BTW)	€ 20.255,29
forfaitair minimum (excl.BTW)	€ 34.860,02
onderstaande parameters werden in acht genomen :	
17000 beschikbare zitplaatsen	
gemiddelde inkom € 22,25 (1ste dag)	
gemiddelde inkom € 28,75 (2de dag)	

Voor de 2013 editie van het Daydream festival zouden de organisatoren op basis van het basistarief €18.335,76 moeten betalen, terwijl het minimumtarief, dat effectief door Sabam werd gefactureerd, €33.322,24 bedraagt. Dit tarief ligt maar bijna dubbel zo hoog als het basistarief zonder dat hiervoor enige aantoonbare economische verantwoording bestaat. Ook voor de edities van 2014 en 2015 ligt het te betalen minimumtarief aanzienlijk hoger dan het basistarief. De verhouding met de economische waarde van de geleverde prestatie is ook zoek.

38. Sabam voert aan dat slechts "een kleine minderheid" van de eiseressen zouden zijn onderworpen aan dit tarief. Zoals ze zelf aangeeft in voetnoot 28 van haar conclusie, zijn echter 13% van de concerten en 7,8% van de festivals onderworpen aan dit tarief. Bovendien doet het feit dat het tarief uiteindelijk wordt toegepast op een minderheid van de organisatoren uiteraard geen afbreuk aan het feit dat het leidt tot excessieve bedragen, en dus misbruik uitmaakt.

39. Uit hetgeen voorafgaat kan worden geconcludeerd dat de nieuwe tariefregeling misbruik uitmaakt in hoofde van Sabam. Door het gebrek aan objectieve rechtvaardiging van de tariefstijging die Sabam doorvoerde op 1 januari 2017, de weigering om verschillende identificeerbare kosten die niet het minste verband houden met de economische waarde van de auteursrechten af te trekken van de berekeningsbasis, het onvoldoende rekening houden met het aantal werken uit het repertoire van Sabam dat wordt uitgevoerd en het excessief karakter van de minimumtarieven maakt Sabam misbruik van machtspositie.

40. Sabam verzet zich tegen de toepassing van het STIM-arrest (HvJ 11 december 2008, C-52/07, STIM) op concerten en festivals. Zij wenst een onderscheid door te voeren tussen de concerten en festivals, die onder de toepassing zouden vallen van de Basset-rechtspraak (inzake het auteursrecht te betalen door discotheken, waar op omzet mag worden geheven, HvJ van 9 april 1987, Basset/Sacem, 402/85), en anderzijds de commerciële televisiezenders die onder de STIM-rechtspraak zouden vallen (en waar men moet gaan kijken naar werkelijk gebruik).

In essentie stelt de STIM-rechtspraak dat een prijs moet worden toegepast die in een redelijke verhouding staat tot de geleverde dienst, en dus logischerwijze inzake het auteursrecht dat er een link moet zijn met het daadwerkelijk gebruikt auteursrechtelijk beschermd repertoire dat door de beheersmaatschappij wordt beheerd. Deze rechtspraak is naar het oordeel van de stakingsrechter een verfijning van de Basset-rechtspraak en dus in casu zeer zeker van toepassing.

Dat er sprake is van misbruik van machtspositie wanneer een onderneming met een machtspositie een tegenprestatie of een vergoeding vraagt die niet in een redelijke verhouding staat tot de economische waarde van de geleverde prestatie, vormt vaste rechtspraak van het Hof van Justitie (HvJ 14 februari 1978, United Brands en United Brands Continentaal/Commissie, 27/76 en HvJ 13 november 1975, General Motors Continental/Commissie, 26/75). Deze rechtspraak vindt toepassing in alle sectoren van het handelsverkeer, en dus ook in het auteursrecht. Het STIM-arrest vormt hiervan slechts de zoveelste toepassing, dit keer met name in het kader van het auteursrecht. Of de auteursrechten dan verschuldigd zijn ingevolge de exploitatie door een discotheek, dan wel bij exploitatie door een TV-zender, is voor wat de toepasselijkheid van deze principes betreft, volslagen irrelevant.

41. De vordering van eisende partijen is derhalve gegrond.

42. Gelet op het bovenstaande zijn de overige middelen zonder belang voor de beoordeling van de zaak.

6 DE KOSTEN

43. Met toepassing van het Koninklijk Besluit van 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de artikelen 1 tot 13 van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van de advocaat bedraagt het basisbedrag (niet in geld waardeerbare vordering) 1.440 euro.

7 HET BESCHIKKEND GEDEELTE

Op grond van de bovenstaande overwegingen neemt de stakingsrechter volgende beslissing.

De stakingsrechter verklaart de vordering van eisende partijen ontvankelijk en gegrond in de volgende mate:

De stakingsrechter stelt vast dat Sabam zich schuldig maakt aan oneerlijke marktpraktijken en hierdoor een inbreuk maakt op de artikels VI.104 WER, IV.2 WER en 102 VwEU onder meer door (i) de tarieven voor festivals te verhogen tot een aanzienlijk niveau (tot 37%), (ii) te weigeren andere kosten dan

reservatiekosten, BTW, gemeentebelastingen, openbaar vervoer kosten af te trekken van de berekeningsbasis van de vergoedingen, (iii) onvoldoende rekening te houden met het aantal werken uit het repertoire van Sabam dat wordt uitgevoerd en (iv) zeer hoge minimumtarieven toe te passen die niet in verhouding staan tot de werken die werden uitgevoerd.

De stakingsrechter beveelt de onmiddellijke stopzetting van deze inbreuken onder verbeurte van een dwangsom van 5.000 euro per individuele inbreuk die wordt vastgesteld vanaf de veertiende werkdag na de betekening van dit vonnis.

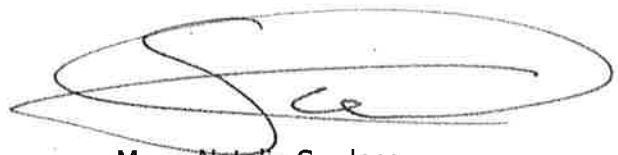
De stakingsrechter bepaalt het maximum van de te verbeuren dwangsommen op 1.000.000 euro.

De stakingsrechter veroordeelt verwerende partij tot de kosten van het geding in hoofde van eisende partij 1-27, 28, en 29-33 telkens begroot op 1.440 euro rechtsplegingsvergoeding plus 3.547,21 euro dagvaardingskosten plus 560 euro ten bate van het fonds voor juridische tweedelijnsbijstand.

Dit vonnis werd gewezen en uitgesproken door mevrouw Natalie Swalens, ondervoorzitter, in vervanging van de voorzitter, wettelijk belet, bijgestaan door mevrouw Martine Vanden Eycken, griffier, op de openbare terechtzitting van de kamer van de voorzitter, zitting houdend zoals in kort geding, in de zaal E-NL van de Nederlandstalige rechtbank van koophandel Brussel, Waterloolaan 70, 1000 Brussel, op **12 APR 2018**

Mevr. Martine Vanden Eycken

Mevr. Natalie Swalens